

FYRMESTEREN

BERETNING OM ET LIV PÅ KANTEN AF HAVET

B O G A N P E L D E L S E

af Fabienne Knudsen

Bodil Selmer:
Fyrmesteren. Beretning om et liv på kanten af havet.
Fiskeri- og Søfartsmuseets Forlag, Esbjerg, 2010. 255 sider, 229 kroner.

Ud fra forskelligartede kilder (udover historiske værker er der tale om private brevsamlinger, avisartikler, diverse arkiver, hjemmesider med mere) fortæller Bodil Selmer historien om Christian Heering (1843-1905) og miljøet omkring ham. Født og opvokset ved en mølle på Fyn blev Christian Heering kaptajn på de syv verdenshave og senere Fyrmester i Bovbjerg og Hanstholm. Selvom kilderne er sparsomme, navnlig i hovedpersonens første leveår, er det et levende og til tider dramatisk billede vi præsenteres for. 'Spænding' er nok ikke det første ord, man vil forbinde med beretningen om en forholdsvis ukendt eksistens fra 1800-tallet - en eksistens der bestemt hverken var stille eller udramatisk, men dog fjern fra begivenhedernes centrum, på kanten af havet og i udkanten af Danmark. Men det er bogens fortjeneste at gøre sit stof

levende i en sådan grad, at man af og til nærmest skal holde sig fra at smugkigge fremad - næsten som i en krimi. Helt oplagt er bogen, hvis man er interesseret i det maritimt eller har en særlig tilgang til nogle af de lokaliteter eller kredse, der omtales; man får meget at vide om søfart og senere om de fiskersamfund, der omgiver fyrmesteren, og hvis vilkår han var optaget af. Men bogen vil kunne få en bredere appel, simpelthen fordi den er velskrevet og spændende, og fordi den ubesværet forener den lille historie med den større.

Bogen er fængende dels på grund af selve stoffet, de mange dramatiske søredninger, strandinger og bjergninger, og hovedpersonens engagement i alle de store og små sager; han kæmpede for livet igennem. Dels fordi det er en spændende tid, der er ramme om historien, den moderne tids gennembrud. Som forfatteren noterer, tænkte Heering altid i forbedring og forandring (s.178) og repræsenterer derved et fint lokalt eksempel på det modernes tilbøjelse. Men det, der gør bogen særligt vedkommende og vital, er de afsnit, der bryder den egentlige biografi, nemlig forordet, prologen og de "fem afsnit til eftertanke" (s. 11), "minder, kilder, skygger, snak og spor". Via disse afsnit kigger vi forfatteren over skulderen i hen-

des detektivarbejde, hendes refleksioner og motiver. Indledningsvis afslører hun, at hun er hovedpersonens oldebarn, og beretter, hvordan hele foretagendet startede med hendes fars ønske om at finde frem til Heerings grav. Det afsløres også, at Heering tilbragte sine sidste år på asyl, og at Heerings børn var oprørt over, at han blev beskrevet i en bog om Hanstholm som en tyrannisk særling. Som læser identificerer man sig straks både med forfatterens søgen og med hendes slægts skæbne. De "fem afsnit til eftertanke" er et meget vellykket greb: de bringer os på samme tid nærmere på og fjernere fra den minutløse biografiske beretning. Nærmere fordi de fastholder vores identifikation med forfatterens søgen og med hendes slægt; fjernere i den forstand at de udgør et rum til distanceret refleksion og bringer flere dimensioner til den egentlige beretning. De består kun af få sider hver, men giver hele bogen en helt speciel nerve.

Fleere steder kalder forfatteren sin bog for en collage. Billedet er ikke misvisende, men der kommer også en helstøbt bog ud af det. Bodil Selmer kan kunsten at skrive en vedkommende historie ud af de brudstykker af kilder, hun - møjsommeligt, gætter man på - har samlet og sammenstykket.